

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep

0030 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.: 2005/427
GHVo 690

Saksbeh.: Gro Holst Volden Dato: 20. april 2005

■ Konkurranseloven § 9 e) - Grunnavgift på drikkevareemballasje

Vi viser til brev fra Konkurransetilsynet av 10. mars 2003 hvor vi påpekte den mulig konkurranseregulerende virkningen av grunnavgift på drikkevareemballasje. Brevet følger vedlagt. Tilsynet anbefalte at det ble foretatt en gjennomgang av avgiftssystemet for drikkevareemballasje, herunder begrunnelsen for å favorisere drikkevarer som er tappet på ombruksemballasje fremfor produkter hvis emballasje inngår i annen returordning.

Grunnavgiften ble vedtatt innført i 1993 fordi man av miljømessige grunner ønsket å favorisere produkter som var med i Bryggeri- og mineralvannforeningens (BROM) retursystem for ombruksemballasje, som i dag går under navnet Rentpack AS. Avgiften ilegges således all emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form. Fra 1999 ble det imidlertid etablert en returordning for innsamling og gjenvinning av emballasje som ikke er ombruksemballasje (Norsk Resirk AS). Slik emballasje kastes følgelig ikke som vanlig søppel etter bruk, men går til materialgjenvinning.

Etter at vi henvendte oss til Finansdepartementet om denne saken, har Stiftelsen Østfoldforskning på oppdrag fra Norsk Resirk AS skrevet rapporten "Miljøvurdering av gjenvinnbare og gjenfyllbare PET-flasker brukt som drikkevareemballasje i Norge". I rapporten, som ble utgitt i juni 2003, konkluderes det med at de to systemene er miljø- og ressursmessig tilnærmet likeverdige.¹

Regjeringen foreslo å fjerne grunnavgiften i det reviderte budsjettet for 2004 fordi den ikke lenger kan anses som en miljøbegrunnet avgift. Som følge av budsjettavtalen mellom Regjeringen og Arbeiderpartiet ble avgiften likevel videreført, men samtidig gjorde Stortinget følgende vedtak: "Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Statsbudsjettet for 2005 fremme forslag om å avvikle grunnavgiften for engangsemballasje fra 1. januar 2005". I forslaget til statsbudsjett for 2005 la imidlertid Regjeringen til grunn at det i forbindelse med ovennevnte behandling også hadde kommet signaler om at "bransjen ønsket mer tid til omstilling", og det ble uttalt at man ville

¹ Dette under gitte forutsetninger i hovedanalysen og ut fra en generell antakelse om usikkerhet i livsløpsvurderinger på +/- 30%.

komme tilbake med et forslag om å avvikle avgiften ”på et senere tidspunkt” (St.prp. nr. 1 (2004-2005), kap. 3.17).

Det er ikke klart for Konkurransetilsynet hvem det siktes til med ”bransjen” i denne sammenheng. Vi er nylig blitt kontaktet av Fellesalliansen Mot Grunnavgiften, Lerum Fabrikker AS (Lerum) og Telemark Kildevann AS (TK), som ber om at grunnavgiften tas opp til vurdering i revidert budsjett for 2005 grunnet dens konkurransemessig uheldige virkninger (henholdsvis brev datert 15., 22. og 31. mars 2005 som følger vedlagt). I brevene påpekes at BROM i dag ikke lenger organiserer hele bransjen. Bransjen har i den senere tid vært sterkt splittet, blant annet i synet på grunnavgiften. Lerum og TK er blant fem aktører som i dag er utmeldt av BROM. På en ekstraordinær generalforsamling i mars ble deres representanter ikke gjenvalgt til Rentpack AS’ styre. Blant annet på grunn av grunnavgiften ser disse aktørene seg likevel nødt til å benytte Rentpack AS’ ombruksemballasje, som de må leie på vilkår fastsatt av sine største konkurrenter.

Konkurransetilsynet har ikke foretatt noen ny konkurransemessig vurdering av grunnavgiften, bortsett fra å registrere de ovennevnte innspill som ikke gjør det mindre viktig å hindre at en offentlig avgift bidrar til uheldige konkurransevriddinger. Vi registrerer at avgiftssystemet for drikkevareemballasje består uendret siden vår påpekning 10. mars 2003. Grunnavgiften står fremdeles oppført under ”Grønne skatter” på Finansdepartementets hjemmesider, og har økt fra 0,87 kr til 0,91 kr siden den gang. Konkurransetilsynet ser at det kan være miljømessige grunner til å ilegge avgift på produkter som ikke inngår i noen form for retursystem. Derimot stiller vi spørsmål ved at emballasje som går til materialgjenvinning belastes med en avgift av samme størrelse som emballasje som ikke inngår i retursystem.

Departementet besvarte ikke i vår henvendelse fra 2003, og begrunnelsen for ikke å foreslå endringer i avgiftssystemet framstår som uklar for oss. Med henvisning til konkurranseloven § 9 e ber vi om at Finansdepartementet så snart som mulig, og senest innen 1. mai 2005, redegjør for hvilke eventuelle miljømessige betraktninger som ligger bak grunnavgiftens status som ”Grønn skatt”, samt at det redegjøres for hvordan konkurransemessige hensyn er eller vil bli ivaretatt i forbindelse med denne avgiften.

Med hilsen

Lasse Ekeberg
Avdelingsdirektør

Birgit Løyland
Seksjonssjef

Kopi: Moderniseringsdepartementet

Vedlegg: Brev fra Konkurransetilsynet av 10. mars 2003
Brev fra Fellesalliansen mot grunnavgiften av 15. mars 2005
Brev fra Lerum Fabrikker AS av 22. mars 2005
Brev fra Telemark Kildevann AS av 31. mars 2005